

Angående: En oavvislig ersättningsrätt? SOU 2022:23

Dnr: Ju2022/02173

Remissvar från Storytel AB

1. Storytel Group

Storytel är en av världens största abonnerade streamingtjänster för ljudböcker och e-böcker och har fler än en miljon titlar i tjänsten globalt. Vår vision är att göra världen till en mer empatisk och kreativ plats, genom fantastiska berättelser som kan delas och uppskattas av vem som helst, var som helst och när som helst. Streamingverksamheten inom Storytel Group bedrivs under varumärkena Storytel, Mofibo och Audiobooks.com. Förlagsverksamheten utgörs av dotterbolaget Storytel Books, ljudboksförlaget StorySide samt välkända nordiska förlagshus som Norstedts Förlagsgrupp, People's, Gummerus och Lind & Co. Storytel Group finns representerad på över 25 marknader i världen. Huvudkontoret ligger i Stockholm, Sverige.

2. Synpunkter

Storytel inkommer härmed med synpunkter på innehållet i betänkandet En oavvislig ersättningsrätt? (SOU 2022:23).

Storytel inkommer med synpunkter främst i egenskap av ett företag som erbjuder en digital plattform och en strömmande prenumerationstjänst främst för ljudböcker och e-böcker (Storytel Sweden AB) men även i egenskap av digitalt bokförlag (Storyside AB). Norstedts Förlagsgrupp, som är en del av Storytels svenska verksamhet, kommer att lämna egna synpunkter.

2.1. En oavvislig ersättningsrätt

Storytel värnar upphovsrätten och anser att rättighetsinnehavare (upphovsmän och utövande konstnärer) ska få skälig ersättning för utnyttjandet av deras verk och framföranden i alla dess former och format.

Storytel instämmer i utredningens slutsatser vad gäller införandet av en oavvislig ersättningsrätt till fullo. Särskilt vill Storytel lyfta fram att man instämmer i utredningens slutsatser vad gäller de punkter som nedan utvecklas från Storytels perspektiv.

2.1.1. Demokratisering genom digitalisering

Storytel instämmer med utredningens redogörelse i punkten 7.8 att antalet rättighetsinnehavare som når ut till konsumenterna, och därmed även utbudet av kulturella uttryck, har ökat.

Det finns idag, genom den digitala utvecklingen, en hög tillgänglighet och ett större utbud av erbjudanden till kulturkonsumenten. En användare av en ljudbokstjänst får, utan begränsande väntelistor, tillgång till ett omfattande digitalt utbud som till sin storlek vida överstiger det fysiska utbud som normalt kan hållas på bibliotek eller bokhandlare. När en bok kommit in i Storyteltjänsten finns den där så länge bokförlaget och Storytel har ett avtal om dess distribution och fortsätter därför generera intäkter till bokförlagen och i sin tur författarna. Det har lett till att backlistförsäljningen utgör över 70% av all lyssning och läsning på plattformen. En titel kan vara relevant och därmed inbringa intäkter och upptäckas av en ny publik under en längre tid. Storytels topplista av de mest streamade böckerna korresponderar inte alltid med de böcker som är nyligen utgivna och mest marknadsförda för tillfället. Äldre litterära verk kan upptäckas av nya läsare då en stor samling titlar fortsatt finns tillgängliga i tjänsten. Digitaliseringen av bokbranschen innebär därmed en demokratisering där konsumenterna av litterärt innehåll har mer att välja på. Det innebär även att fler bokförlag, och därmed fler rättighetsinnehavare, erhåller ersättning för verk som streamas.

2.1.2. Behovet av ersättningen

Storytel instämmer i utredningens slutsats i punkten 8.4 att det saknas ett påtagligt och brett generellt behov av en oavvislig ersättningsrätt.

Storytel anser att det inom bokbranschen finns en fungerande avtalsmodell som säkerställer att rättighetsinnehavare får skäligt betalt för utnyttjandet av deras verk och framföranden och att det därför inte finns behov av en oavvislig ersättningsrätt. Som angivet i utredningen implementeras inom kort reglerna i DSM-direktivet i svensk rätt vilket vidare kommer att förbättra situationen för rättighetsinnehavare obligationsrättsligt.

2.1.3. Risker påverka ersättningen och pris i negativ riktning

Storytel instämmer även i utredningens slutsats i samma punkt 8.4 att det finns en risk att en oavvislig ersättningsrätt kan påverka ersättningen till rättighetshavare i negativ riktning.

Storytel instämmer i utredningens slutsatser att det är allt för otydligt hur en oavvislig ersättningsrätt skulle utformas för att tillförsäkra att den får det resultat som eftersträvas. Storytel instämmer i att den nya ersättningen riskerar att få till följd att en distributör blir skyldig att erlagga ytterligare ersättning oaktat att denne redan har betalat en skälig ersättning för sin användning. Denna ekonomiska osäkerhet kan, såsom utredningen framhåller, riskera att få till följd att färre köp av rättigheter görs eller i vart fall till väsentligen lägre ersättning, vilket i slutändan påverkar utbudet i hela distributionskedjan, från villighet att ta ekonomiskt risk i samband med en produktion av ett digitalt verk, till det faktiska utbud som slutligen erbjuds i de digitala tjänsterna.

Storytel instämmer också i att det inte alls är säkert att resultatet blir att rättighetsinnehavarna får mer betalt. Licenskedjan av olika rättighetsinnehavare som har del i en ljud- eller e-bok är komplex och det följer en etablerad och fungerande struktur. Ett införande av en oavvislig ersättningsrätt skulle innebära stora förändringar i hur ersättningar i bokbranschen utges. Utöver administrativa följder får införandet av en oavvislig ersättningsrätt mest troligt till följd att ytterligare aktörer etablerar sig som mellanhänder när intäkterna från streamingen ska komma rättighetsinnehavarna tillhanda. De administrativa avgifter som potentiellt flera olika kollektiva förvaltningsorganisationer kommer att ta ut behöver dras från den ersättning från Storytel som istället skulle kunna komma rättighetshavarna tillhanda genom, i Storytels fall, bokförlagen. Det är komplext att bryta upp fungerande strukturer för att etablera ett nytt ersättningsystem, innefattandes att peka ut vilka rättighetsinnehavare och till vilka kollektiva förvaltningsorganisationer intäkter ska rapporteras och hur i sådana fall rapportering ska ske. Det är inte alls säkert, enligt Storytels mening, att förslaget i praktiken kommer att innebära att rättighetsinnehavarna kommer att få en ökad ersättning för det kommersiella nyttjandet av deras verk eller framföranden, vilket måste anses som det främsta incitamentet för att införa en oavvislig ersättningsrätt.

Det arbete, kostnader och ytterligare mellanhänder som ska ha del av kakan riskerar dessutom att höja priset på de digitala tjänsterna till konsument.

2.1.4. Slutsats införande av en oavvislig ersättningsrätt

Sammantaget är det Storytels uppfattning, vilket överensstämmer med utredningens, att införandet av en oavvislig ersättningsrätt inte kommer att innebära i) att rättighetsinnehavarna får en större ersättning vid utnyttjandet av deras verk eller framföranden, ii) att rättighetsinnehavarens förhandlingsposition förbättras, iii) att det kan öka transparensen

avseende ersättningsnivåer, eller iv) att det kommer att gynna konsumenter eftersom det riskerar resultera i ett mindre utbud och högre priser.

2.2. Andra åtgärder - överlåtelsens längd och förvärvarens ensamrätt

Så som framhålls även ovan instämmer Storytel i utredningens slutsats att det inte krävs några andra eller ytterligare åtgärder utan att det redan finns förslag som innebär att rättighetsinnehavarnas position stärks *obligationsrättsligt* genom Sveriges implementering av DSM-direktivet.

Storytel har ingen erinran mot förslaget om att tydliggöra överlåtelsens längd när en utövande konstnär överlåter sin rätt att överföra ett framförande till allmänheten eller att framföra det offentligt men understryker, likt förslaget, att denna rätt endast ska tillämpas i den utsträckning något annat inte har avtalats.

2.3. Alternativ tvistlösning

Storytel har inga särskilda synpunkter vad gäller förslaget om alternativ tvistlösning.

Stockholm, 15 november 2022